

Мартиненко В. В.

магістрантка кафедри мистецьких дисциплін, Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна

Солдатенко О. І.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецьких дисциплін,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна

ВНЕСОК ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА ПОЛЕВИКА У КУЛЬТУРНУ СПАДЩИНУ ЧЕРНІГІВЩИНИ

Анотація

У статті розглянута творча діяльність В. І. Полевика по збереженню і поширенню пісенного фольклору Чернігівщини та її вплив на формування національної свідомості у молодших школярів.

Ключові слова: український фольклор, пісенний фольклор Чернігівщини, українська пісня, хор, діяч мистецтва.

На початку ХХІ століття ми прагнемо відродити національну культуру та історію українського народу. У концепції естетичного виховання підростаючого покоління підкреслюється, що в сучасному світі, перевантаженому різноманітною інформацією та нечуваними можливостями Інтернету, особливо важливо звертатися до першоджерел української культури – до фольклору. Прилучення учнів до українського музичного фольклору є одним із шляхів духовного відродження України. На сьогодні шкільні програми повертаються до вивчення історії українського народу, яка знайшла своє відображення і в українській пісні [3; 4].

Українська пісня – невід’ємна частина духовного життя народу. Вона супроводжує українців і в радості і в смутку впродовж усього життя. З піснею на вустах ми славимо перемоги, відзначаємо свята та долучаємося до народної

творчості. Серед усіх жанрів аматорського мистецтва у Чернігівській області вокально-хоровий займає найважливіше місце, як найбільш масовий і розвинений. Музичні колективи постійно демонструють нові творчі здобутки, що заряджають високою духовною енергією, натхненням, любов'ю до прекрасного шанувальників хорового співу.

Василь Іванович Полевик народився в с. Займище Щорського району (зараз Сновського) Чернігівської області 22 грудня 1925 року. У 1945 році, після визволення з німецького полону, він вступив до військового оркестру, де опанував гру на духових інструментах, хормейстерство, теорію музики та гру на фортепіано. Згодом він закінчив Гомельське музичне училище, Московський музично-педагогічний інститут ім. Гнесіних та Київську консерваторію ім. П. І. Чайковського. З 1952 р. В. І. Полевик керував хором у залізничному клубі ст. Щорс і тоді ж почав збір автентичних українських пісень Чернігівського регіону. Протягом 55 років Василь Іванович відвідав понад тисячу населених пунктів. Його найбільше цікавили рідкісні найдавніші пісні, наприклад, русальні, десять яких є в його записах (дві з його рідного села). За своє життя Василь Іванович зробив понад 4500 записів текстів та мелодій пісень, видав 84 збірки пісень Чернігівщини. В. І. Полевик понад 30 років керував хором «Полісся» у Бахмацькому районі. У своєму рідному селі він створив та керував фольклорним клубом «Спадщина» (нині народний аматорський хор «Спадщина» при Сновському будинку культури, керівник Оксана Бондаревська). Цей колектив і понині не тільки зберігає пісенні традиції, а й відроджує забуті народні обряди, промисли, музичні інструменти, декоративно-прикладні вироби, об'єднує народних умільців [1; 2; 5; 6].

У 1956 році провів перший показовий фестиваль у с. Займище, а у 1957 році займищанські хористи зайняли 3 місце в республіці на фестивалі молоді і студентів. З 1961 року В. І. Полевик працював директором Чернігівського музичного училища ім. Л. М. Ревуцького, а з 1971 року очолював Чернігівську обласну філармонію. Більше 500 співочих гуртів перманентно діяли в області на той час за його підтримки. В. І. Полевик помер 9 жовтня 1999 року,

похований у с. Займище. У 2009 році було започатковано обласний фольклорний фестиваль-конкурс ім. В. І. Полевика з метою збереження пісенної та музичної спадщини Чернігівщини та вшанування пам'яті відомого фольклориста [1].

Неухильний принципом у роботі з хоровими колективами було постійне оновлення репертуару більш складними для виконання творами з метою професійного зростання виконавців. Це стало основою творчого довголіття його колективів [3].

На нашу думку, вивчення української народної музики, зокрема творчої спадщини В. І. Полевика, позитивно впливає на розвиток музичних здібностей молодших школярів, спонукає їх до творчості та сприяє формуванню національної свідомості. Саме через фольклор від покоління до покоління передається світоглядні уявлення, морально-етичні, естетичні, правові, релігійні погляди українців, відображається характер народу, його думки, почуття, настрої, побут, трудова діяльність.

Список використаних джерел:

1. Артеменко І. В., Крумкач О. Є. В кого доля ходить з піснею. Бібліографічний покажчик. Щорс, 1998. 21 с.
2. Займищанська бібліотека-філіал Щорської ЦБС. Займище. Історія села від найдавніших і до наших днів. Займище, 2004. 92 с.
3. Займищанська бібліотека-філіал Щорської ЦБС. Ой, як рано обірвалась твоя пісня лебедина. Світлій пам'яті В. І. Полевика. Займище, 1999. 8 с.
4. Малахова А. В. Український фольклор. Вплив на музичне виховання. URL: <https://naurok.com.ua/ukra-nskiy-folklor-vpliv-na-muzichne-vihovannya-73347.html> (дата звернення 13.11.2021)
5. Сновська центральна бібліотека. Знані люди Сновщини. Бібліографічний довідник (вид. 3-е, перероб. і доп.). Сновськ, 2019. 92 с.
6. Сновська центральна бібліотека. Моє коріння тут, у цьому краї... Щорс, 2012. 60 с.